

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları
Yayın No: 1331

Peygamberimizin Rehberliğinde
Eşler Arası Problemlere Çözümler
Bedirhan Demirci

Yayın Koordinatörü: Murat Aydemir
Editör: Fatma Haral Efe
Tashih: Dilek Doğan
Kapak ve İç Tasarımı: Tuncay Avcı

*Bu eserin ilmi/edebî redaksiyonu
İLK SAY Kurulu marifetiyle yapılmıştır.*

1. Baskı, Kasım 2024, Ankara, 3.000 adet
ISBN 978-625-4285-30-1
Sertifika No: 48058

© Bütün yayın hakları Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir.
Bu eser, Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık
Ticaret İşletmesi Yönetim Kurulu'nun 22.04.2023 tarih ve
187 sayılı kararı ile basılmıştır.

Ostim OSB Mah. 1256 Cad. No: 11
Yenimahalle / ANKARA
0312 354 91 31 (pbx)
0312 354 91 32
bilgi@tdv.com.tr

PEYGAMBERİMİZİN
REHBERLİĞİNDE

EŞLER ARASI PROBLEMLERE ÇÖZÜMLER

bedirhan
demirci

BEDİRHAN DEMİRÇİ

1994 yılında Mardin'in Midyat ilçesinde doğdu. İlköğrenimini Midyat'ta, ortaöğrenimini Gaziantep'te tamamladı. Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi. Yüksek lisansını Kırıkkale Üniversitesi İslami İlimler Fakültesinde "Eşler Arası Problemlerin Çözümünde Hz. Peygamber'in Rehberliği" teziyle hadis alanında tamamladı. Akademik çalışmalarını bu alanda sürdürmektedir. Birçok esere editörlük ve musahhahlik yapan yazar, çalışma hayatına yayıncılık alanında devam etmektedir. Evli ve iki kız babasıdır.

İçindekiler

Giriş	01
--------------------	----

Birinci Bölüm

Rehberlik, Evlilik ve Aile	11
---	----

A. Rehberlik.....	12
-------------------	----

1. Ara Buluculuk.....	12
-----------------------	----

B. Evlilik ve Aile.....	22
-------------------------	----

1. İslâm Öncesi Evlilik ve Aile.....	22
--------------------------------------	----

2. İslâm'da Evlilik ve Aile.....	29
----------------------------------	----

İkinci Bölüm

Hz. Peygamber ve Eşler Arası

Problemlerin Çözümü	41
----------------------------------	----

A. Hz. Peygamber'in Kendi Ailesine Rehberliği.....	42
--	----

1. Hz. Âişe'nin Sesini Yükseltmesi.....	44
---	----

2. Hz. Âişe'nin Hz. Safiyye'ye Yönelik Bazı Tavırları.....	46
--	----

3. Hz. Âişe'nin Neden Olduğu Yemek Dolu Tabağın Kırılması.....	47
---	----

4. Hz. Âişe'nin Resimli Bir Eşya Almasına Hz. Peygamber'in Gösterdiği Tepki.....	48
---	----

5. Hz. Peygamber'in Hz. Âişe'nin Kendisini Gece Gizlice Takip Etmesine Gösterdiği Tepki.....	49
---	----

6. Hz. Peygamber'in Hz. Âişe ile Hz. Zeyneb Arasındaki Tartışmaya Girmekten Uzak Durması.....	52
---	----

7. Hz. Âişe ve Hz. Sevde Arasında Yaşanan Yüze Bulamaç Atma Olayı.....	55
8. Hz. Âişe ve Hz. Hafsa'nın Hz. Safiyye'ye "Yahudisin Sen!" Demeleri.....	56
9. Hz. Peygamber'in Eşlerinden Uzaklaşması.....	58
10. Hz. Âişe'ye Atılan Büyük İftira Sonrası Yaşananlar: İfk Hadisesi.....	64
B. Hz. Peygamber'in Sahâbeye Rehberliği.....	67
1. Hz. Peygamber'in Eşler Arası Yaşanan Boşanmalara Rehberliği.....	67
2. Hz. Peygamber'in Boşanmayı Tavsiye Ettiği Durumlar.....	84
3. Hz. Peygamber'in Eşlerin Hak ve Sorumluluklarına Dair Dengeleyici Tavrı.....	91
4. Hz. Peygamber'in Eşler Arasında Çeşitli Sebeplerden Dolayı Yaşanan Problemlere Çözüm Odaklı Tutumu.....	98
5. Kadınlara Karşı Şiddete Hz. Peygamber'in Şiddetsiz Yaklaşımı.....	104
6. Hz. Peygamber'in Kadınlara Şiddet Uygulanmaması Hususundaki Genel Tutumu.....	107
7. Eşler Arasında Yaşananlar ve Çocukların Velâyet Durumu.....	110
Değerlendirme ve Sonuç.....	113
Kaynaklar.....	121

Ön Söz

“Onlarla iyi geçinin.”¹

İnsan için yeryüzünde neslini meşru bir şekilde devam ettirebilmesi, kadın ve erkeğin evlilik bağıyla eş olarak bir araya geldiği aile ile mümkündür. İnsan ilişkilerinin tamamında olduğu gibi eşler arasında da çeşitli problemler yaşanabilmektedir. Ailede eşler arasında yaşanan problemlerin doğru bir yöntemle çözüme kavuşturulması hem aile birliğinin sevgi ve rahmet üzere devam etmesine hem de huzursuzluğu gidererek daha güçlü bir toplumun oluşmasına katkı sağlayacaktır.

İslâm dininin insanların yaşadığı sorunlara çözüm üretmesi, Hz. Peygamber’in güzel örneğinde ve rehberliğinde insanları doğruya, hidayete ulaştırmasıyla gerçekleşmiştir.

¹ Nisâ 4/19.

Eşler arasında yaşanan problemlerin çözümünde insanlara rehber olan Resûlullah, başta kendi ailesi olmak üzere bulunduğu toplumda aile ve eşler arasında yaşanan sorunlara çözümler üretmiş, sahâbîler arasında ara bulucu ve hakem olmuştur.

Hadis ilminde rivayet verilerini işleyen hadis âlimleri, hadisleri çeşitli başlıklarda toplamışlardır. İlk dönemlerde hadislerin anlaşılması hususunu daha çok sened tetkik ve tenkitleriyle telif ettikleri eserlerinde kayıt altına almışlardır. İlk çağlarda az görülen metin tetkik ve tenkidi sonraki dönemlerde daha çok gündeme alınmıştır. Son dönemlerde ise bu husus üzerinde daha fazla durulmuş ve sened-metin değerlendirmeleri sonrası hadisler hakkındaki sıhhat durumları etraflıca işlenmeye başlanmıştır. Bunun sonucunda günümüzde hadis rivayetlerini bütüncül olarak inceleme eğilimleri artmış, bu minvalde konulu hadis araştırma ve çalışmaları ortaya konulmuştur.

Konulu hadis yöntemi, sünnette aile konusuna da ciddi ve somut veriler sunacak alanlardan biridir. Geniş bir alanı kapsamaması nedeniyle nebevî örneğin aile özelinde sunulması farklı açılardan çalışmalara konu olmuşsa da doğrudan eşler arası anlaşmazlıkların çözümünde tek tek rivayetler üzerinden bütüncül bir rehberlik ve model ortaya konulması açısından sünnet malzemesinin tetkik edilmesi bizim açımızdan önem arz etmiştir. Bu konudaki rivayetlerin bir bütün olarak değerlendirilmesi, Resûlullah'ın aile içi krizlerde yaşanan problemlere ne gibi ilkesel çözümler ortaya koyduğunu tespit etmede geniş bir veri sağlamaktadır.

Eşler arası ortaya çıkan problemlerin çözümünde, Hz. Peygamber'in kendi ailesi ve sahâbîlerin ailelerine

rehberliği, çalışmamızda rivayetler bağlamında bir araya getirilmiş ve çalışmanın sınırları çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler sırasında Resûlullah'ın problemlere yaklaşımı ve getirdiği çözümlerden ilkesel çıkarımlar tespit edilmeye çalışılmış ve bu ilkeler bir bütün olarak mülâhaza edilerek sonuç kısmında sunulmuştur.

Geçmişte ve günümüzde ailede yaşanan eşler arası problemlerin çözümüne önemli ölçüde kaynaklık eden ve edecek olan ilkelerin hayata geçirilmesi, aile ve toplumun güçlü olması adına son derece önem arz etmektedir. Bu ilkelerin ilgili merciler tarafından daha kapsamlı kurumsal çalışmalarda esas alınmasının birçok problemin çözümüne katkı sunacağı kanaatindeyiz. Böylece ailenin ve toplumun ihtiyaç duyduğu adalet ve merhamet, huzur ve saadet, meveddet ve muhabbet, terbiye ve eğitim, ahlaki ve ilkesel duruş kolaylıkla sağlanacaktır. Ayrıca hak ve sorumlulukların bilincinde eşlerin karşılıklı hakları gözettiği bir ailenin kurulması, aile kurulurken bu hususların taraflarca önemsenmesi, eşlerin aile olabilmeleri ve aileyi sürdürebilecek yeterliliğe sahip olmaları, ilkelere bağlı aile modelinin yaşanabilir kılınması birçok bakımdan güçlü bir aile ve toplum yapısı ortaya çıkaracaktır. Son dönemlerde aileye yönelik artan tehlikelere karşı Resûlullah'ın (s.a.s.) ortaya koyduğu tüm ilkeler, koruyucu ve kurtarıcı olan vazgeçilmez prensiplerle aileyi ayakta tutacaktır.

Çalışmamızın olgunlaşması süresince değerli emek ve desteklerini eksik etmeyen Doç. Dr. Nejla Hacıoğlu Hoca'ya müteşekkirim. Katkılarından dolayı Prof. Dr. İlyas Canikli, Doç. Dr. Hatice Dülber ve Dr. Öğr. Üyesi Peyman Ünügür Hocalarıma teşekkür ederim. Bu çalışmamızı neşre

uygun gören ve okuyucuyla buluşmasını sağlayan Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları'na içtenlikle teşekkür ederim.

Çalışma boyunca eş, aile ve anne olma bilinciyle yanımda olan kıymetli eşime teşekkür eder ve yuvamızda çiçek açan kızlarımız Hümeysra Hena ile Hale Evra'ya ömür boyu iyilikler dilerim.

Çaba sarf etmek bizden, amelleri kabul edip başarıya ulaştırmak Allah'tandır.

Bedirhan Demirci

Ankara 2024